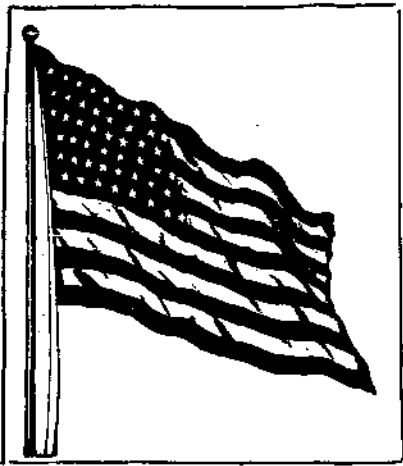

Kaip protas, taip ir patyrimas neleidžia mums tikėti, kad tautos dora būjotų ten, kur tikybiniai principai atmetti.

— Washington.

"DARBININKO" KAINA:

tris kartus savaitėje... \$3.00
vieną sykį savaitėje... \$1.50
Bostono apieilinkėje... \$4.00
Užrubežyje metams... \$4.25
Vienas numeris... 3c.

VOL. 3 Metai 3

Organas Am. Lietuvių Rymo-katalikų šv. Juozapo Darbininkų Sąjungos.

No. 6 338

"Entered as second-class matter September 22 1915 at the post office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879."

242 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS. SAUSIO (JANU) 15, 1918.

Taikos derybos tęsis.

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on Jan. 14, 1918 as required by the act of October 6, 1917

NUSILEIDO VOKIECIAMS.

Rusų atstovai Lietuvių karo Brastoj vokiečių spaudžiami, atsiskakė nuo reikalavimo pernešti derybas į Stockholmą ir dabar derisi toliau apie taiką. Bolševikų viršininkas L. Trocki apreiškė, jog nusileido delto, kad neduoti vokiečiams progos sakyti, jog del techniškių pamatų atsikako derėtis apie taiką. Rusai nenori praleisti neišnaudodę nei jokios progos kovoje už taiką.

SVARBIAUSIAS PRINCIPAS.

Trocki paantrino tą, jog kova už taiką yra svarbiausias bolševikų principas ir pasakė, jog prie to varysis nežiūrint jai, kad taktininkai atsiskakė prisidėti prie derybų. Trocki pasakė, jog nors Centralis Valsitybės atšaukė savo prižadą laikytis principo "be užgrobumų ir be kontribucijų" duotą gruodžio 15 d., bet dabar visvien varysis prie demokratijos taikos.

Kuomet Rusijos pozicija taip buvo paaiškinta, tai matyti visi tuoj stoji prie darbo. Ukrainos delegacijos priėmimas vyriausiosiose diskusijose dar atidėta iki Centralių Valsitybių delegatų pasikalbės tarp savęs. Po to sutarkyta dalykai taip, kad vokiečių, austro-vengrų ir rusų delegacijos priviškai išsikalbėtų. Tų trijų valstybių delegatų sudarė komisiją apkalbėjimui politiškių ir teritorijalių klausimų ir tuoj pradėjo apie tai svarstyti. Ukrainos delegacijos perdėtis apreiškė, jog visi nutarimai tik tada jį pildys, jei nutarimus priims. Ir apreiškė, jog tas pat bus ir su "kitomis Rusijos respublikomis."

PRADĖTA DARBA VIS PABAIGIA.

Suv. Valsitybių Valstybinis sekretorius Lansing New Yorko advokatų bankietė sakė apie karės reikalus. Sakė, jog Amerika turės laimėti karę. Pasakė:

"Amerika niekuomet nėra dar pradėjusi tokio darbo, kurio nebūtų pabaigusi. Dabar viskas, ką turime daryti yra tai sukasti dantis, sugniažinti kumštis ir iš visos galės eiti prie tikslo."

NEIMS KARIUOMENES.

Neutralių šalių piliečiai visvien ar jie turi pirmasias pilietines popieras ar ne, bus paliesuoti nuo tarnavimo Suv. Valsitybių armijoj. Bet prašyti paliausavimo turi per savo šalies diplomatiškas įstaigas.

DŪKIMAI ISPANIJOS.

Valdžia Ispanijoj nustatė valzomųjų daiktų kainas. Barcelonoj ir kaikuose kituose miestuose užsidarė krautuvės. Tai būriai moterų parodavo garvėse ir laužėsi į krautuves. Daug krautuvėjų tapo apiplėštiniais.

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on Jan. 14, 1918 as required by the act of October 6, 1917

ITALIJOS FRONTE LABAI PRISNIGO.

Karės vietose Italijoj ypač kalnuose žiemos speigu suspaustos. Augštesnėse vietose sniego yra daugiau, kaip penkių pėdų gilumos, o palei Pjave ir Brenta upes trijų pėdų gilumo. Žemesnėse, arčiau jūrės, Pjave fronte yra tik 20 colių gilumo. Bet visvien labai šalta.

Jei jau italų keblumai yra dideli, del blogų kelių ir del aštraus oro, tai priešininkų padėjimas kur kas turi būti baisesnis, nes maistas jiems turi būti atgabenamas per angštus kalnus, per kuriuos šiuo laiku tiesiog negalima pereiti. Reto italų batarijos nuolatai apšaudinėja priešininko kelius, kariuomenes ir transportus. Šiaip susirėmimai būna tik tarp nedidelių žvalgų būrių, bet abi pusi labai tūmija viena antra. Val Frenzela fronto dalyje austro-vokiečių kareiviai, baltai apsirėdę, manydami, kad eidami per snieguotus kalnus nebus italų patėmyti. Bet jį juos pasipylė ugnis iš italų batarijų pirmu negu jie spėjo dasyti italų linijas.

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on Jan. 14, 1918 as required by the act of October 6, 1917

GAUS MAISTO.

Kaip pranešama iš Rusijos sostinės, tai šiaurinė Rusija gaus apšiai maisto iš Ukrainos. Taip bus todėl kad tarp ukrainiečių ir bolševikų įvyko sutartis. Bolševikai labai rūpinosi susitaikinti, kad išvengtų bado Petrograde ir kituose bolševikų valdomuose miestuose.

DIDIS GAISRAS.

Indianapolis, Ind. — Buvo užsidegęs Industrial Bldg. Jame buvo išpildoma kariniai užsakymai. Nebuvo galima užgesyti ir sudegė. Be to šale stovintieji sudegė šeši namai, bažnyčia, grocerinė ir salūnas. Baisūs nuostoliai.

TRUMPESNĖS ŽINIOS.

Clevelande nuo baisaus šalio susprogo didžiųjų krautuvėjų didieji langai.

Clintone, O. sudegė Miller Pasteurizing Machinery Co. dirbtuvė. Nuostolių už \$200.000.

Maisto kainos Švedijoj pakilo ant 10 nuoš. nuo karės pradžios.

Baisios pugos, kurios dūko Vidurinėse valstijose, buvo beatskriejančios Naujojoje Anglijoje. Bet ant čionykščių gyventojų laimės pasuko Kanadon. Dabar vidurinėse valstijose pugos apsisusto.

Mass. valstijoj salūnai pagal kuro administracijos įsakymą tegali atsidaryti nuo 9 val. iš ryto ir būti atdaryti iki 10 val. vak.

Lietuvių tremtinių choras Smolenske, nu-fotografuotas Lietuvių Dienoje su vyčiu ir vėliavomis, su kuriomis demonstravo miesto gatvėmis. Teperveria visų Amerikos lietuvių širdis obalsiai ant veliavų, tesužadina visus prie didesnio aukavimo vargantantiems Lietuvoj ir išgavimo laisvės. (Šį paveikslą gavė Tautos Fondo Centro sekretorius Kazys Pakstas.)

Lietuva neprigulminga.

Telegramos mums praneša, kad Lietuva paskelbta neprigulminga. Įvyko istoriškas faktas ir nuo jo mes neprivalome atsitraukti nei vienu coliu. Paskelbė tai neprigulmybė Lietuvių Taryba Vilniuje, išpildydama troškimus mūsų visos tautos, gyvenančios nuo amžių viena neprigulmybės mintimi.

Atsidalinimo Lietuvos nuo Rusijos ir nuo Vokietijos įvykdino ne "pabėgėliai" iš tėvynės ir ne užmarį gyvenantieji "centinieji" jos sūnūs. Lietuva pančius atleido jos tikri vaikai, kurių iš vietos nepajudino nė karės pragariška audra, nė baisenybės priešų, nė pačių tamsaus likimo klausimas. Jie milžiniški ir tvirti, susiglandę petys į petį, itempę krutines ginti Tėvyne. Jie šventi ir galingi drąsiai stoji prieš kardą krantantį visą pasaulį, ir skaistum savo idėjos jį apgailejo. Kardas tapo įdėtas į makštį. Lietuvai leista apsisikelti neprigulminga. Rusija ir Vokietija, kurių kardas tiek amžių kabojo ties mūsų galvas, tiek sykiu mirkė mūsų kraujuose, ta Vokietija ir Rusija mums atsiilygina. Kopenhago dar užvakarykščios žinios pasauliui skelbė, kad Rusija ir Vokietija ūmu laiku Lietuvą pripažins neprigulminga valstybę, instatydamas ją į gyvenimą, kuriuo ji gyveno dar prieš 1569 m.

Mes jau nesvyruojame ir neieškome jokių teisų apsisprendimo, kokiais mes turime būti. Mes turėjome būti ir esame neprigulmingi ir liūsai.

Apsiskelbimas neprigulmingais tai antras momentas mūsų keliuonėje į garbingą savo

ateitį. Vilniaus Seimas 1905 m. suteikė mums gajumo ir iškikimus mūsų nustatė, kurių dėkai sunkioje priespaudoje išlikome gyvi; kad ir vergo panačiai supančiuoti, mokiėjome prabilti į pasaulį liuosybės balsu ir iš po maskoliškos "graždankos" parodyti gražią ir liuosą lietuvių sielą, ne duonos ištroškusią, bet vien neprigulmybės.

Pasaulis išgirdo tos sielos balsą ir gražiais atbalsiais atsiliepė jį mus.

Su kitomis ilgai kalėjančiomis tantomis likimo dievaitė aplankė ir mus. Ir mums gražinama garbės vainiką už kitas tautas gražesni, nes jį pynė garbingesnę už kitas praeitis sau laurus skindama nuo Baltiko iki Juodųjų jūrių.

Finlandijos neprigulmybė sužibo jau visu savo gražumu. Ją jau pripažino Rusija, Švedija, Danija, Vokietija ir Prancūzija. Tas pats eina su Ukrainiečiais. Jų respublikai prancūzai nuskyrė savo atstovų-pasiuntinį nustatyti santikiams lygiam su lygin.

Nė Finlandija nė Ukrainos šalis neturi tokios istorijos, kokia žymi pasaulyje Lietuva savo praeitimi. Nė Finlandija nė Ukraina, nė kita kokia Europoje—rytuose šalis iš apdovanojamų šiandien liuosybe nėra tiek nuveikusi ir tiek naudos nešusi kilstančiai iš vakarų visavietinei kultūrai, kiek naudos nešė Lietuva. Ji nuolat ir viena stovėjo sargyboje vakarų kultūros, ji nuolat ir viena jos lopšį gynė nuo rytų laukinių ir plėšrių griovikų.

Jei Ukrainai, Finlandijai ar kitai kitai jį dabartis pelniškai neprigulmybė, tai tą patį

Lietuvai turi duoti jos praeitis.

Ne iš giliai demokratiškų rankų ir ne iš Loid Džordžo ir Co. skelbiamos tautų liuosybės—pradėjo gauti neprigulmybės mažesnios tautos. Neprigulmybė joms atėjo iš tenai, kur mažiausia apie neprigulmybę kalbėta ir žadėta. Marketuose pasaulio diplomatiškų biznierių neprigulmybės nedalinama. Ją tenai vien perduodama kaina paprasto ekonominio lobio, ją lengva širdimi išmainoma į savo fabriky išdirbinių gabenimą į svetimus kraštus. Mums ieškoti reikia jau paskelbtos mūsų neprigulmybės atramų tenai, kur kitos tautos tas paramas yra gavusios.

Šiandiena mums talkon ateiti be abejo sutiks mūsų kaimynės ir mūsų likimo draugės—Finlandija ir Ukraina. Atsiliepkime j jas. Mes prabilkime į tuos visus, kurie Finlandiją ir Ukrainą užtarė neveidmainingai.

Gi prieš visus, kurie šiandiena pasaulio krizijoje moka nežinoti apie Lietuvą ir jos neprigulmybę, palikdami ją vien kokiam priedui derybose tarp galingųjų, išnešime protestą su kruvinu reikalavimu Lietuvą statyti eilėn neprigulmybę apdovanojamų tautų, jei neprigulmybė paremti ir užtikrinti.

Į tą protestą privalo susilieti balsai visų mūsų krutinių, visų mūsų sielų troškimai privalo čia susidėti. Tą protestą sudaryti privalo visos mūsų draugijos ir organizacijos, pradedant nuo pašalinių ir smulkiausių, baigiant stambiausiomis. Visos tegul siunčia savo protestus į diplomatų pasaulį, užverždami Washingtono visų politikierių ir diplomatų rūmus.

Tegul savo parašus deda visi, kas nėra susitepęs "sterlingų" istorija, ir visi tekelia balsą Amerikos svetimatui spaudoje, kad gyvename ir esame vien neprigulminga Lietuva.

J. D.

BŪKITE KANTRŪS.

Jei laikraščiai neateina laiku, tai būkite kantrūs. Susilavinimai tęsis dar tų laikų. Taip skelbia pačios viršininkai Washingtono.

Valdžia darysustabdė 400 traukinių. Kelis jų buvo pačtiniai pabėgusieji tarpe didžiųjų pūgų.

Reikėtų būti jį karės laikais. Reikėtų reikali pirmausiuoju pūgiam. O čia valdžia tik paėmė geležinkelius ir o pūgiją. Viskas tvarkoma laiku.

Pasigūs pasiunciu į Lietuvą ir Vokietiją.

Per mano tarpininkystę galėsite prigelbėti

mirštantiesiems jūsų broliams Lietuvoje ir tremtiniam Vokietijoj.

F KAS PASIUNCIU Į RUSIJĄ ir siuntėjams pristatau Sbergatelnos kasos ir tes ir parašus adresatų greitu laiku.

Pasigūs Rusijos pirkite PAS MANE

TIKTAI AŠ PARDUODU PAGAL ŽEMIAUSĮ DIENOS KURSĄ.

Tel. Rich. 340.

Bankierių Juozą Kawaliauską

Boston, Mass.

111 Elm Street,

Prasome visų prisidėti prie suradimo 5000 naujų skaitytojų "Darbininkui"

Prieš Rumunijos karalių

True translation filed with the postmaster at Boston, Mass. on Jan. 14, 1918 as required by the act of October 6, 1917

PRIEŠ RUMUNIJOS KARALIŲ.

Kopenhagen. — Rumunijos socialistų vadas Nakousky atvyko Petrogradan apkalbėti apie sukėlimą rumunų prieš Rumunijos karalių Ferdinandą ir monarchišką valdžią. Tokia žinia atėjo iš Petrogrado Stockholmo laikraščiui Svenska Dagebladet. Sako, jog Nakouski buvo pakviestas bolševikų premiero Lenino.

NUOSTOLIAI DEL GAISRŲ.

Nuo to laiko, kaip Amerika stoji karėn, tai nuostoliai del gaisrų amunicijos dirbtuvėse, javų sandėliuose, skerdyklose, laivų dirbtuvėse ir kitose vietose, kur yra išpildoma karės užsakymai, siekia \$50.000.000. Tie gaisrai, kaip spėjama, kito iš padegimų.

Aprokavimai parodo, jog nuostoliai del gaisrų Suvienytose Valstijose niekuomet negalima apskaičiuoti. Tais 1917 metais. Pereitais metais tų nuostolių buvo ant \$37.000.000 daugiau, negu užpėreitais.

ATĖMĖ LAISNĮ.

Paterson, N. J. — Groserninkas D. Noehinson pardavė 400 svarų cukraus vienam teatro savininkui. Tasai dykai išdalino tą cukrų jo teatre atsilankiusiems. Už tokį darbą nuo grocerninko tapo atimtas vienam mėnesiui laisnis.

BALIOS PUGOS.

Vidurinėse valstijose siaučia baisiausios nepaprastos pugos. Speigai atpūskėjo kartu.

Pugos siautė užpėreitą nedėlią ir nesusėjo žmones atspiekti, kaip pabaigoj pereitais savaitės viesulos atsinaujino.

Chicago atsirado baisiame padėjime. Prsnigo sniego begalės. Neina nei traukiniai, nei stryktariai, nei taxicabai. Anksti pereitą subatą užsidarė krautuvės. Pienas neišvežiojamas. Mokyklos uždarytos čielai savaitei, anglių baisiai trūksta. Taip kad eina bėda paskui bėdą.

Panašiam padėjime atsirado St. Louis ir daug kitų miestų.

NUVIRTO DUMTRAUKIS.

Lynn, Mass. — Dėžių dirbtuvės prie Broad gt. nuvirto dumtraukis. Nuvertė baisus vėjas. Dumtraukis buvo plytinis, 30 pėdų augščio. Plytos su baisiu smarkumu trenkė stogan, pramušė jį, ir paskui dar pramušė net dvejus lubas. Neišpasakytas išgastis apėmė darbininkus. Trys buvo užmušti, o 30 sužeista.

Reikalingas vargoninkas, pažįstas savo amatą ir netingias darbuoties ir visuomenės dirvoje. Plati dirva asmeniškių gabumų ir choro išlavavimo parodymu. Atsakantis atlyginimas. Kreiptis:

REV. A. DAUGIS, 22 Chapel st., Norwood, Mass.

W. S. S.

WAR SAVINGS STAMPS
ISSUED BY THE
UNITED STATES
GOVERNMENT

**TAUPLYK IR
SKOLINK
DĖDEI
SAMUI
TAUPI-
NĮ.**

JIS DABAR JO REIKALAUJA, JUMS BUS REIKALINGAS PO KAREI.

Pirk Karės Taupymo Markes, Suvienytų Valsitybių Valstybinę Paranką neša 4-tą sudėtinį nuosimtį kas bertains. Galima pradėti taupymą su dvidešimt penkais centais. Perkant Suvienytų Valsitybių Taupymo Markes.

Jums paaiškins apie tai jūsų krasos užveizda, bankierius, laikraštinkas ir kiti agentai. Klauskite jų.

Tas yra jūsų pareiga! Tas išgelbės gyvastį! Tas padės laimėti šitą karę!

Jų galima gauti ir "Darb." Administracijoje

DARBININKAS

Mina 18 So. Boston'o utarninkais, ketvargais ir subatomis.
Leidžia Am. Lietuvių Rymo Katalikų sv. Juozapo
Darbininkų Sąjunga.

Prenumeratos kainos:

Metams tris kartus savaitėje.....\$3.00
Bostone ir aplinkinėje metams.....\$4.00
Užrubežyje metams.....\$4.25

Subscription Rates:

Yearly.....\$3.00
Boston and suburbs.....\$4.00
6 months.....\$1.50
Foreign countries yearly.....\$4.25

"DARBININKAS"

(The Worker)

The Lithuanian tri-weekly paper.

Published every Tuesday, Thursday, and Saturday by St.
Joseph's Lithuanian R.-C. Association of Labor.

"DARBININKAS"

242 W. Broadway, South Boston, Mass.

PUIKUS SUMANYMAS.

Chicagiečius reikia pasveikinti su Lietuvos Laisvės Savaitės sumanymu. Tas sumanymas, kaip "Drauge" pranešama kilo Tautos Fondo 32 skyriaus susirinkime. Sumanymas esąs jau pasigautas Tautos Fondo Valdybai. Nereikia abejoti, kad T. F. valdyba priims ir kad katalikiškoji visuomenė su džiaugsmu jį remis.

Didžiulis prakilusius platus darbas priešakyje. Susipratę lietuviai katalikai ligšiol rėmusieji Lietuvos reikalus be abejonės ir dabar darbu ir auka parems. Tik lieka karščiausias troškimas, kad kuodidžiausias skalčius atsirastų naujų tėvynės reikalų remėjų.

NENORI PRIPAŽINTI LIETUVIŲ.

Tuli Amerikos laikraščiai ėmė voliai remti lenkų grobščius troškimas.

Zinomas savaitraštis "The Outlook" pernai žiemą rašė, jog lenkai neužsiėmę nepriimulybėmis. Į tai vienas lenkų publicistas atsakė, išrodinėdamas, jog lenkų tauta esanti demokratiskiausia tauta Europoje, jog dar tuomet, kuomet visoje Europoje viešpatavo apskoluitizmas, tai lenkai jau turėję išdirbę demokratišką konstituciją. Prie to lenko straipsnio redakcija pridėjo pastabą, nurodymą ir eilę lenkų autorių, kurie yra gerai apibūdinę lenkų tautą ir atvaizdinę lenkus, kaip kirstukus, peštukus, besiprovojančius. Tai girdi tokie neįstengę valdytis dabar, kaip neįstengę seniaus.

Tas pat laikraštis dabar paskutiniame numeryje visai kitaip atsiliepia apie lenkus ir remia endekišką aspiraciją. Lenkų suranda net 30.000.000.

paveda jiems ruteniečius, lietuvius ir net latvius. Apie Lietuvos teises nei puse žodžių neprataria.

Jau buvo minta "Darbininke" ir kituose lietuvių laikraščiuose apie tai, kad žinomas Amerikos publicistas Frank H. Simonds ketėtų savaičių atgal tuluose nedėliuiose laikraščiuose išrodinėti, kad reikia įsteigti istorišką Lenkiją, krūvoj su Lietuva; tik pastarajai suteiktai kuoplačiausia autonomija. Tai visai nemaloni lietuviams propozicija.

Dabar gruodžio 13 dienos laikraščiuose tas pat autorius rašo apie tentonų ir slavų santykius, mini apie Baltikos pakraščius, užsiminė apie lietuvius ir latvius ir šiuo kartu dar tamsiau. Net pridėta pašukudnas žemėlapis, kur neva nurodoma slavai. Tai Baltiškas pakraštis nuo Palangos iki Finlandijos, visa Lietuva ir Kuršas priskaitoma prie slavų apgyventų žemių.

Tai-gi Lietuvos klausimas tulį Amerikos publicistų rišamas panašiai, kaip Rusijos cariškos valdžios.

Svedijoj duona taip kontroliuojama ir taupoma, jog jei ir turtingiausi asmenys rengia vestuvių balių pirmos klesos hotelyje, tai svečiai privalo atnešti savo duonos kortelės. Todel ant pakvietimo kortelių padedama pastaba: "Meldžiamės atnešti savo duonos kortelę."

Paryžiuje yra taip vadina mas Eiffelio bokštas. Tai augščiausias pasaulėj bokštas. Dabar nutarta jį permalevoti. Tas truks 3 mėnesius ir ims 40.000 svarų malevos. Bokšte yra bevielio telegrafo stotis.

Apverktini Louvaino nuostoliai.

Jonas Allyne Gade, rašydamas Harvardo moksliskame magazine apie "Louvaino nuostolius," apsakė žingėdžią anekdotą, kurią ypatingai daigirdo nuo Lignos Princo, kurio dėdukas, kaip "New York Sun" pažymi, būk atsisakė priimti siūlomą Belgijos vainiką, nes jo paties, kaip pirminio Belgijos garbės vyro, vardas, buvo jam kur kas geresnis ir saugesnis, negu karaliaus mažos ir silpnos viešpatystės, tik-ką sudarytos Vienos Kongrese iš įvairių gailių valčių elementų.

Dabartinis Lignos Princo p. Gade tarė:

— Aš noriu pačiam pasakyti ką tokio svarbaus ir trokštu, kad visada atmintumei pasakoti tą savo vaikams. Tos karės istorija bus parašyta savo laiku. Kadaisia bus parašyta, bet-gi še tau dabar keltą teisybės žodžių.

Vakare, kuriame tas nelemtas ultimatumas buvo inteiktas, "paviljantis" Belgijai vos dvyliką valandų, kuriame laike privalo jį nuspręsti: ar pavelti Vokiečių armijai liuosai pereiti per Belgiją, kad ta-tuoja užpuolus Prancūzijos šalį, —tuomet aš sėdėjau šale karaliaus Alberto ir karalienės Vilhelminos.

Padavadijimas buvo inteiktas pačiam karaliui. Ir mačiau, kaip jį apėmė šurpuliai ir, kaip prakaitas išsimoję jo veide. Jis pasikėlė ir prisirietė prie karalienės. Ji perskaitė tąjį raštą. Po to ji ištiesė abi savo ranki, kad pritrauktų jį prie savęs ir mačiau, kaip vieno, taip ir kito rankos susivienijo prieglobstyje į vieną sielą.

Vėliau karalius atsikreipė į mane ir tarė:

— Mon Prince, s'il faut mourir, mourons avec honneur! (Kas reiškia: "Mano Prince, jeigu reikia mirti, tai mirkime garbingai").

Iš langų gyvenimo Monseigneur'iaus — Louvaino Universiteto profesoriaus, p. Gade pažvelgė į pajudusius griuvėjus ir atsikreipė į svečią, paklausti, kaip tai galima pakęsti ir gyventi tokiose baiseinybėse, o kunigas atsakė:

— Tad-gi apleidžiamė ant valandėlės, kad bent užmiršus...

— Taip, tai bent geriau, bet kas-gi galės iš atminties atstatyti tą viską, kas amžiais suverta ir tai iš palengvo statydinti?

Čia p. Gade saugiai išėmė iš užančio Universiteto Knygyno vadovėlį ir paskui išplietė jo

vaizdą-paveikslą. Galima buvo matyti aiškiai priešakio ineigą, o iš šalies juodų dūmų debesius. Dešinėje durų pusėje galima dar buvo perskaityti pilipdytą vokiečių valdžios raštą, kurs apreiškė, kad "dailės paminklai, istoriškieji namai ir tautiškieji veikalai bus apsaugoti ir pagerbti."

— Galus, Romėnas, Prankas, Burgundietis, Ispanas, Austrias ir Danietis ir visi pro čia praėjo, —taip pažymi Amerikonas. —Bet vien tik tai Teutonas paliko žvėriškumo pėdsakus.

Louvaino Universitetas buvo liuosai ineiga visiemis. Jis yra katalikiškas ir tikrai tautiškas. Kuomet jis atsidarė 1834 m., nes Prancūzijos Revoliucijos metu buvo uždarytas, kiekvienas tikintis Belgijoje buvo Bažnyčios meldžiamas duoti bent vieną franką tai į staigai, kadangi Louvaino Universitetas turėjo vos ketelį stipendijų ir daugiausia užsiėmė iš apmokėjimų ir privačių aukų.

Sudegink arba visai išgrauk iš pat pamatų Oxfordą arba Cambridge'į, Harvardą, Yale, Princetoną —bent kurį iš tuzino arba daugiau Amerikos universitetų —o nuostoliai nebūtų taip didžiai apgalvestaujami, taip didžiai apverktini, kiekvieną iš jų galima būtų atstatyti ir surasti naujas stipendijas ir pradėti mokslą.

Bet, Vokietija, jeigu būtų priversta, ar galėtų atlyginti tą viską ir atstatyti?

Niekas neatlygins pasauliui tų galerijų, į kurias Karolis V-tasis gabeno įvairias brangenybes iš visų Europos pakraščių ir sudėjo-sukrovė senovės mokslo ir liekanas. Niekas neatlygins ir nebesugrąžins tų 250.000 rankraščių, kurie rugpiučio 27 dieną 1914 m. dingę ugnyje ir pavirto į pelenus. Pasaulio žmonija likosi biednes netekdama tų visų Virgilio, komplotų iš XVI amžiaus laidų; devyniolikos Terencijaus laidų; dešimties Sallustio; septyniolikos Quintilijono; beveik visų veikalų iš XVI amžiaus laidų —Tacito, Senekos, Martialio, Ovidio Horacijaus, Juvenalio, Livijaus, Lukretijaus, Luciano, Cicerono ir Cezario. Didžiai branginti ir labai reti Aristotelio ir senovės Graikijos veikalai žlugo ant visados! O už vis labiausia branginti pirmutiniųjų laidų šventraščiai, ištisos Bažnyčios istorijų ir pasaulinių teisių laidos, garšieji tekstai ir rankų raštai didinti ir kantariai kopijuoti nenuilstančiomis pastangomis ir šventa kantry-

be troško suteikti civilizacijai —tas viskas žlugo ant visados! Taip-gi žlugo-dingo ir visa teisybė apie Ispanų karės ir Iukvizicijos trupučiai! Prie to gi žuvo daug ir matematikos turtų!

Vargšas Kardinolas Mercier! Ir jis turi ketelį žodžių del tų veikalų ir daug karštesnių žodžių del savo žmonių, apimtų agonija. Ir pasaulis tapo nealyginamai nuskriaustas. Ir Vokietijos gyventojai taip-gi tapo nuskriausti. Veikalai žlugo, pražuvo-dingo, o istorija eina savo keliu. Ir istorija tą viską užrašo-užkorduoja.

A. Tamoliūnas.

SOCIJALIZMAS IR TĖVYNĖS MEILĖ.

Didžiama visuomenės taip sau mano, kad socializmas yra iš principo priešingas tėvynės meilei.

Socijalizmas tėvynę myli socialistiškai.

Socijalistai mano, kad kuomet visokia valdžia ir tvarka būianti sugriauta ir įvyksias pasaulio socializmas, tuomet ir jį tėvynė būianti laiminga, o kad tuos laikus greičiau priartinus, jie veikia socializmo dirvoje net išsiujuose.

Reiškia jie nori savo tėvynę gero, jie tėvynę myli, tik jie savo tėvynę išvaizdina visą pasaulį, o ne savo gimtinę šalį, ne savo tautos apgyventą žemės plotą.

Bet, nors jie ir išvaizdina savo tėvynę visą pasaulį, bet jie ne-gi yra taip kvaili, kad neįtų nesuprastų jog marškiniai arčiau prie kūno, negu plosčius, ir negali būti, kad jau socialistas būtų ant tokio žemo kultūros laipsnio, kad negalėtų atskirti meilės savo tėvynės nuo meilės viso pasaulio, ir kad to meilės jausmo skirtingumo link savo tėvynės socialistų širdyse visiškai nebūtų.

Tas viskas yra, ir socialistai atjaučia, bet jie, kaip jau sakiau, tėvynę myli ne taip kaip visi kiti žmonės, bet socialistiškai ir delto kitiems visiems tėvynės meilės darbuose ir veikimuose iš principo yra visur ir visuomet priešingi.

Ir dabar kuomet visi lietuviai subruzdę stengiasi išgauti Lietuvai neprigulmybę, laisvę, kuomet ant tėvynės meilės ankuro taip daug dedama aukų, mūsų socialistai iš to net žaipo.

Jie norėtų, kad Lietuva vėl liktų pasilikti po Rusijos globa, negu, kad taptų neprigulmin-ga.

Ir gal tamstos sakysite, kad tuomi socialistai ir parodo, kad jie tėvynės nemyl.

Ne, tas netiesa. Socijalistai myli visą pasaulį ir tėvynę tik jie tą meilę išreiškia savotiškai —socialistiškai, taip kaip Lenkijos čigonai, juo labiau ar-

klį myli, juo jį labiau bizūniškai plaką, kad greičiau ant jo prekęja susigriebus.

Socijalistai norėtų Lietuvą matyt po rusų valdžia delto, kad iš rusų socialistų galėtų sau biznį padaryti platindami Lietuvoje savo socialistišką idėjas ir mokslą.

Ar Lietuvai iš tokios socialistų meilės galėtų būt nauda ar ne, tai čia visiškai yra kitas dalykas, bet kad socialistas tai jį socialistiškai myli, tai tas yra aišku, kaip du ir du —keturi. Kur gerai, ten tėvynė —yra socialistų obalsis, nors jis vienodai tinka ir kapitalistams, bet, kaip žinoma, visuomet dviejose griežtose kraštutinybėse radosi kas nors tokio ir bendro. Duokim sau kad ir tėvynės meilę.

Kapitalistui ten tėvynė, kur jo kapitalas ir socialistui tėvynė ten, kur jis pats, nes jis pats yra kapitalas (palei socializmo teoriją) ir jiedu abu du myli vien tik save, nes abu du yra egoistai-saumeiliai.

Bet ant pat širdies gelmių tėvynės meilės ugnelė nors ir labai užslopinta rusena, smilksta ir laiks nuo laiko apie savo būvimą prisimena, jei ne skaisčia tėvynės meilės liepsna, tai bent smirdančiais dūmais.

Socijalistai kitiems trukdo tėvynę mylėti iš pavydo, kaip tie seni kavalieriai, kurie nei patys veda, nei kitiems perša, arba kaip tie baltieji sutvėrimai, kurie nei patys ėda nei kitiems duoda vien tik su nešvaria nosimi gerus daiktus knaisiodami teršia, arba gadina.

Nors socialistai visą pasaulį apverstų viršun kojomis, nors viską išardytų, išgrautų sau pasiglemžtų, ir nors dar ir tuomet jiems pasisektų sąžinės balsą užslopinti, bet tėvynės meilės balsą jie užslopinti nevalios. Tas balsas šauks ir šauks: "Mylėk tėvynę, mylėk tėvynę." Ir jie ją mylės... tik, duok Dieve, kad tos meilės apsišiekimai būtų kultūriški, ir žmonijai nekenksmingi. Ypač mūsų lietuvių socialistų tėvynės meilė kad būtų Lietuvai naudinga ir gera.

F. V.

TIESUS KELIAS.

Puikų žiemos dieną, kada sniego buvo iki kelių, keletas vaikų išėjo į laukus pasivaikščioti. Nuėjė į mišką pradėjo jie žaisti ir vienas iš jų tarė: "Draugai, darykime tokį žaislą; sustokime prie šito medžio ir eikime nuo jo iki kitam, —pažiūrėsimė kuris išeisime tiesiausiu keliu." Visi jo draugai maloniai sutiko ir po valandėlės pradėjo savo darbą. Sunkus tai buvo jų darbas, kiekvienas stengėsi kaip galėdamas eiti tiesiai, ir rodi, kad eina visai tiesiai, bet kada jie prieję prie paskirto medžio, pažvelgė atgal, kiekvienas bai-

siui nustebo, pamatęs, jog kiekvieno kelias yra išvinguotas, išskiriant vieną.

Kaip tai nelinksma jiems buvo, kad jų vieno draugo, buvo tiesiausias kelias, visi nekantriai pradėjo klausinėti, kaip jis nuėjo taip tiesiai. Jis atsakė: "Aš kaip pradėjau eiti, žiūrėjau į aną medį ir niekur akių neatkreipiau iki pasiekiau tikslą. Tas buvo mano pagelba." Po valandėlės visi išsikirstė, bet niekaip negalėjo užmiršti savo draugo, kuris išėjo tiesiausiu keliu.

Pažvelgkim į savo gyvenimą ir paauatysime jog mūsų gyvenimas yra kaip tų vaikų žaislas. Gyvename ir rodoms, kad einame tiesiu keliu ir geru, bet atsižvelgkime, tad pamatysime, jog mažai iš mūsų bus, kurie išėina tiesų keliu, daugiausia bus kreivų. Jeigu pamatysime kurio tiesų keliu ir klausime, kaip jis tą padarė, o jis atsakys: "Aš visados turiu akis atkreipęs prie savo tikslo. Jis yra mano vadas, niekur ir nieko neveikiu be jo pagelbos." Tokį tai atsakymą gautume; ir jeigu norime iš eiti tiesiu keliu, turėkime atkreipti akis prie Dievo ir darykime viską su Jo pagelba: ir gale savo gyvenimo pamatysime, jog išėjome tiesų keliu, beabejonės jis yra taip-gi labai sunkus.

Mažiukas.

BURLINGTON, N. J.

Čia nedidelis miestelis, lietuvių nedaug, tai ir veikimas nedidelis. Apskritai imant lietuviai santaikoj gyvena, išimant būrelį tų, kurie alkūnėmis barus trina ir save apšviestais socialistais vadina.

Šv. Kazimiero dra-ją gruodžio 23 d. buvo parengus prakalbą. Kalbėjo p. K. Sėsnus bažnyčienius. Kalbėjo apie apšvietą, laikraščius ir apskritai apie katalikišką spaudą. Perser-gėjo nuo bedieviškų šlamštų. Prakalbos visiems patiko, žinoma išimant cicilikėlius.

Senas katalikas.

CLEVELAND, OHIO.

Beveik stebūklas.

Sausio 20 d. Acmė salėj 2416 E. 9 St. bus neišpasakytas vaidinimas. Scenoj bus perstatoma "Palocius Ežero Dugnuose." Dalyvaus 18 ypatų. Ežeras pertrauktas iš Chicagos. Ant estrados bus tikras vandenybas. Plauks laivai, nardys sirenos ir undinės ir netais pasakandys. Be viso to grietė L. Sūnų Benas, dainuos bažnytinis choras. Visi, kurie skaitote šį pranešimą, neužmirškite apie tai ir kuoplačiausia paskleiskite tą žinią tarp savo draugų. Pradžia 4:30 val. po pietų. Įžanga 25-35-50c. Rengia LDS. 51 kuopa.

Avinėlis.

Pramonijos darbininkai

DARBININKO SVEIKATA.

Bijos žmonės fabriky ir ne iš gero paprastai eina į fabrikas darbo ieškoti. Vienus bauginio fabriky tvarka t. s. disciplina, kiti fabriky nemėgia paprąte dirbti namie, kitus vėl fabrika baido savo sveikatingumu.

Į fabrikas eina žmonės iš suvargusių šalių, išaugę toliau nuo kultūros ir pratę tenkintis bile kuo. Dangumoj atsitikimų pramonininkai pradedą steigti savo fabrikas mažais iškaščiais, gindamiesi nuo išlaidų visokių taupumu ir vengdami dalykų savo įstaigose tokių, kurie neneša tikro, tiesioginio pelno. Tokiose fabrikyse dažniausia darbo išlygos sveikatingumo žvilgsniu susidaro haisios. Juųj darbavai nepaiso, ganydami savo kišenes, o ne darbininko sveikatą, gi darbininkai taip-gi čia reikalavimų nestato, iš mažens

jau pripratę prie nešvarumo ir niekuomet negirdėję apie gyvenimo ar darbo higieną. Tai-gi ir pasitaiko, kad mūsų žmogus atvažiuojęs čia iš "senų kontrų" ir šieč tiek daugiau negu tenai apmokamas, eina dirbti tokiomis sveikatingumo išlygomis, kurių iš tolo bijo kiekvienos kitas —vokietys, prancūzas ar anglas. Fabrikos oras pilnas dulkių, nevalyti darbo įrankiai, krūvos visokių atmatų po kojų dažnai dumblynu virtusių, smarvė neįtaisytų kaip reikia išeinamųjų vietų, sukimšimas mašinų, pačių darbininkų susikimšimas, stoka šviesos ir tt.—ne retai pasitaiko nuolat ir tai tokiose pramonės šalyse, kur daug kalbama apie visokias higienas.

Pats fabriky statymas ne visuomet taikos prie darbo sveikatingumo išlygų. Ne mažai yra atsitikimų, kad kokį ne-

tikusį gyvenamąjį namą paverčia fabrika. Sustato čia mašinai. Laikui bėgant darbdaviai platina savo biznį, prie senojo namo lipdo naują pastogę ir tt. iki gausa vietos ant savo jardo. Čia nėra daug kalbos apie sveikatą, bet sukama galva, kaip naudingiau bus bizniui, kad kartais nepaikiški kioje konkurencijoje ir tt. Net dideli kompanij statomieji fabrikai ne visuomet pasirūpina darbininkų sveikata ir visokiems jai pavojais. Nedideli ir tie užrūkė langai, siauros durys, dar siauresni laiptai —tai dar žymės šiandienos fabriky dideliuose miestuose. Todel stebėties nereikia, kad kilus kur gaisrai susigrūdę darbininkai, gyvi dega ir kepaš liepsnose, kaip kad pernai atsitiko Brooklyne, N. Y. kokioje, je tai didelėje saldinių rodo dirbtuvėje. Panašiai atsitikimai ne vienas ateina į metus. Fabrikas paprastai statoma miestų atšlyjuose ant kokių pelkų, kur suverčama mies-to šūkšlės, ant krivų visokių linazmų. Juose darbininkas sukasi prie darbo, dar parsi-

neša namo savo šeimynai, vaikams ir tt.

Reikia manyti, kad ir anglių kasyklose darbininko sveikatingumui daug ko trūksta. Žinant prie ko varosi anglių kompanijos abejoti galima, kad tenai reikiamojoje tvarkoje būtų vedamas žemės nuodžiavinimas, ventiliacija, duobių ištaisymas, geležinkelukai, atdelių kompanijų statomieji fabrikai ne visuomet pasirūpina darbininkų sveikata ir visokiems jai pavojais. Nedideli ir tie užrūkė langai, siauros durys, dar siauresni laiptai —tai dar žymės šiandienos fabriky dideliuose miestuose. Todel stebėties nereikia, kad kilus kur gaisrai susigrūdę darbininkai, gyvi dega ir kepaš liepsnose, kaip kad pernai atsitiko Brooklyne, N. Y. kokioje, je tai didelėje saldinių rodo dirbtuvėje. Panašiai atsitikimai ne vienas ateina į metus. Fabrikas paprastai statoma miestų atšlyjuose ant kokių pelkų, kur suverčama mies-to šūkšlės, ant krivų visokių linazmų. Juose darbininkas sukasi prie darbo, dar parsi-

ne vien fabrika, bet ir pats darbas daro milžinišką intaką į darbininko sveikatą ir jo visą išvaizdą. Pietyčių dirbtuvėse, fabrikose parcelėninių ir stiklinių išdirbinių, gludintuvėse pieno, skaitstvario, brangių akmenų darbininkai nuolat kvėpuoja dulkėmis ir serga plaučių ar gerklės ligomis. Tas pats dedasi su kedentojomis linų, medvilnės, visokių popiergalių ir škarmaų taršytojais.

Visi čia darbininkai ir darbininkės dirba visokių mikrobu garuose, sudarydami pulkus būsiančių ir jau gal esančių džiiovininkų.

Daugiausia darbininkų sveikatai kenkia darbas prie fosforo, gyvsidabrio, švino, einko ir arseniko. Veidrodžių dirbtuvėse vartojama gyvsidabris. Gražūs veidrodžiai eina darbininko gyvybės kaina. Gyvsidabrio nuodai pagauna vidurius, išpalengva eina prie dirksnių. Darbininkas blykšta, menkėja ir blogsta. Galvosukis ir ausų užimas išvaro jį iš ramybės tiek, kad kartais darbininkas susierzinęs namie ar darbe eina iki pasitutumų. Pati liga klaidina pajautimus, kūno sąnariai sunkiai juda ir stingsta. Veido bruožai iškrypsta ir susidaro. Pasitaiko, kad ligonis virsta idijotu. Lygiai haisis nuodai fosforo. Jais užsikrečia darbininkai degtukų dirbtuvėse. Fosforo dirbtuvės anot gydytojų gamina daugiausia liūdny pavyzdžių žmonių kankynėje.

Atsiminę, kad fabrikose eina darbas dažnai karštame ir drė-

gname ore, kurio pačiam darbininkui reikia, kurio būtinai reikia, atsiminę katilų užimą ir mašinų bilses, dujas angliarūkšties, kuria kvėpuoja darbininkas, kvapnsnius prakaitytus žmonių ir visokią smarkvę kitokių daiktų, turėsime sutikti su tuo, kad ne viena dirbtuvė verda gyvu pragaru, kuriame kankinasi darbininkų eilės, neretai delto tik, kad atsirado šaka pramonijos ir fabrika išdygo savo išdirbiniais vien gaudinti išdykusios visuomenės visokių madų ir lėbos reikalavimus.

J. D.

KAS TAI YRA CIVILIZACIJA.

Lordas Russel iš Killowen, buvęs Anglijos vyriausiu teiseju šitaip paaiškino, kas tai yra civilizacija:

"Kas, po teisybei, yra tikra civilizacija? Iš jos vaisių pažinsite ją. Nėra tai šalies plačios teritorijos, turtai, medžiaginis perteklius; ką sakau, civilizacija nėra net gausi litera-

tūra, nei plačiai paskleista net ir gera apšvieta. Civilizacija nėra paviršutinis padailinimas; ji privalo pasiekti pačių žmonių širdį. Jos tikras ženklas yra rūpestis apie biednesius ir kentančius, mandagus apėjimas su moterimis ir jų pagodonė, atviras pripažinimas žmonių brolystės, neatsižvelgiant nei į tautas, nei į rasę, nei į parvas, nei į tikybas, susiaurinimas spėkos, kaip valdančiojo veiksnio pasaulyje, biauėjimasis visu tuo, kas žema ir žiauru ir priklū, nuolatinis pasiaukojimas teisybės reikalavimams."

Tasai lordas buvo katalikas.

Suv. Valstijose pečkurių yra 250000. Tiek jų yra dirbtuvėse ir garvėžiuose. Kasdien jie suverčia anglių ir krosnis 2-300.000 tonų.

Nuo to laiko, kai Amerika stojo karėn, Washingtono gyventojų skaičius pasidaugino ant 40.000. Visi šie asmenys priimti į visokius valdiškus ofisus.

Kas girdėti lietuvių kolonijose.

ZINGEIDŽIOS IR MOKSLIS KOS AL. M. RAČKAUS PRAKALBOS.

Omaha, Neb. — Pastaraisiais laikais mūsų kolonijos laisvamaniai-tautininkai ir socialistai sukruto girties savo laikraščiuose milžiniškas savo darbais. Bet pažvelgus į jų draugysčių ir jų vadovų veikimą, tai tuojau pastebime, kad visa tai garsina, idant pridengs savo bergždumą. Ir nepasilenkus su tiesa, galime tarti, kad jie veikia prieš Bažnyčią ir prieš tautą, tad-gi ir visas jų veikimas yra laisvamaniškas ir prieš-tautiškas.

Katalikai gi daug nesigiria, bet jų veikimas ir darbai parodo bendro ir nuoseklaus darbinimo vaisius. Štai gerb. kun. Jurgio F. Jonaičio pastangomis tapo pakviestas Al. M. Račkus, Loyolos Universiteto studentas, iš Chicago, Ill., žinomas Amerikos lietuviams, kaip gabus ir garsus kalbėtojas, kurs žino žmonių gyvenimą ir jo reikalus ir draugijų veiksmus ir tą viską vaizdžiai apipašako-atvaizdina. Jis čia kalbėjo tris vakarus. Žmonių kas vakarą buvo prisikimšę pilnutėlė svetainė. Socialistai taip-gi neatsilik. Visi šjo-pludo išgirsti žingeidžių mokslisų prakalbą. O kadangi Al. M. Račkus prakalbą turinys buvo įvairus, labai žingeidus ir mokslis, del to tai stengsimės pažymėti bent svarbesnes dalis, kuriomis, be abejonės, ir kiti interesuos.

Pirmutinė prakalba buvo gruodžio 30 d. 1917 m. Tą dieną gerb. Al. M. Račkus kalbėjo nuo 4 val. po pietų, iki 8:30 val. vakare. Jo kalbos turinys buvo apologetiškas—socialis, svarbiausios dalys buvo sekančios:

1) Ar krikščionija yra tamos skleidėja, progreso stabdytoja ir civilizacijos griovėja? Gerb. kalbėtojas užrėškė, kad ne! Ir del ko-gi? Del to, kad: a) Katalikų Bažnyčia tobulino muziką, daile ir literatūrą, ant kurių remiasi viso pasaulio mokslas, kultūra ir civilizacija. Ir darodė—suteikė pavyzdžius-faktus, pažymėdamas nuveiktus darbus: Rafaelio, Mikolo Angelio, popiežiaus Gregorijaus ir d. k., b) Katalikų Bažnyčia deda pamatą Dorą ir Dešimtį Dievo Prsakymų, be kurių civilizacija negalėtų gyvuoti ir plėtoties.

2) Socializmas griauja civilizaciją, mokslą ir kultūrą del to, kad: a) nepripažįsta Augštesios Esiybės ir jokios doros. b) Savo 'mokslu' mokina visuomenę neapykantos, vieton artimo meilės. Tiki ir kruviną revoliuciją (žmogžudystę) ir tuomi mindžioja Dievo prsakymą: "Neužmušk." c) Skleidžia idėją laisvosios meilės (paleistuvystę). Mindžioja tuomi Dievo prsakymą: "Nesvetimotariauk." Paleistuvystė darbininkų luomui atnešti laimės negali, nes paleistuvystė (laisvųjų meilė, kaip socialistai sako) yra tai šaltinis ligų, bėdų, skurdo, ašarų ir tt. Paleistuvystė slopina žmonių intelektą, pripildo bepročių namus, o kadangi mokslo ir civilizacijos pažanga remiasi ant protavimo, tai laisvosios meilės šalininkai (socialistai) yra progreso stabdytojai ir civilizacijos ardytojai, griovikai.

Antroji prakalba buvo gruodžio 31 d. 1917 m. ir kuri tęsėsi nuo 8 val. vakare, iki 12:15 val. nakties. Gerb. prelegentas kalbėjo tą vakarą dviejose temose. Pirmosios gi temos turinys buvo šis:

Ar žmogus yra Dievo suvertas ar sulyg beždžionologu iš beždžionės išsivystė? Gerb. Al. M. Račkus vaizdžiai nurodė beždžionologų klaidas, pasiremdamas sekančiais argumentais: a) Rasių skirtumai paeina nuo klimato ir maisto; b) Filologijos mokslas prirodo, kad visos tautos ir

kalbos paeina iš vienos kalbos t. y. iš vienos šeimynos. Tai-gi, ta pirmutinioji šeimyna ir buvo ne kas kitas, kaip Adomas ir Jieva.

Darvino mokslą visiškai sukritikavo ir beždžionologų burnas uždarė ant visados, priparodydamas mokslis, argumentais apie sielos ir Dievo buvimą labai aiškiai ir visus suprantamai.

O antrosios temos turinys buvo sekančias: — Kaip pagerinti darbininkų būvį? Gerb. kalbėtojas labai kritikavo kapitalistų sistemą ir nurodė, kad kapitalizmo priežastis yra tai stoka doros ir bedievybė. Be Dievo meilės negali būti artimo meilės.

Socializmą pastatė toje pačioje šviesoje, kaip ir kapitalizmą, nes socializmas pamatą deda bedievybę (materijalizmą).

Socializmo klaidos kuoašikliausia buvo nurodytos ir visai sutriuškintos. Po to gerb. Al. M. Račkus aiškiai ir visiems suprantamai priparodė, kad vien Krikščioniškoji Demokratija tegali pagerinti darbininkų luomą.

Šių dviejų tēmų turinys ypač patiko visiems, net ir socialistai buvo patenkinti ir gausiai plojo rankomis.

Trečioji ir paskutinė gerb. Al. M. Račkus prakalba atsi-buvo šių Naujų Metų dienų, sausio 1 d. ir kuri tęsėsi nuo 3 val. po pietų, iki 8:30 val. vakare. Prakalbos turinys buvo šioje:

Branginkime laisvę.

Gerb. kalbėtojas nurodė, kad krikščionija panaikino vergiją. Kur laisvę gyvuoja, ten mokslas, kultūra ir civilizacija plėtojasi pasekmingai, ten mažiau skurdo. Palyginimuose davė pavyzdžius, palygindamas Rusiją ir Turkiją su Amerika, Vokietija, Belgija ir kitomis šalimis.

Socializmas, jeigu kada įvyktų, tai panaikintų laisvę— a) Tikėjimo; b) spandinto žodžio (nebūtų privatiškų spaus-tuvių); c) ypatos (privestų dirbti prievarta visame kame).

Kur socialistai ir bedieviai gauna viršų, ten vergija įvyksta; pavyzdžiai: a) Paryžiaus Komuna; b) Meksika ir d. k.

Toji paskutinė diena ypač buvo karščiausia bedieviams. Visų prakalbų tēmų turinys buvo nuosekliai išdėstytas ir kiekvienas dalykas plačiai apkalbėtas. Kiekvieną dieną prakalbos tęsėsi virš keturių valandų. Žmonės gi noriai klausėsi ir vis reikalavo, kad gerb. Al. M. Račkus dar daugiau kalbėtų.

Išrodyta taip-gi daug kity socializmo teorijos klaidų. Ypatiškų užgauliojimų vengta. Žmonių, ypač Naujų Metų, paskutiniame prakalbų vakare buvo daugiausia. Socialistai ir laisvamaniai ir prakalbas atsilankė beveik visi, kurie kas vakarą po kiekvienai prakalbai davė daug įvairių klausimų, tarp kurių buvo daug juokingų, kvailių ir taip-gi gan rimtų klausimų, ir kuriuos gerb. kalbėtojas atsakinėjo mokslu paremtais faktais. Iš svarbesnių klausimų ir atsakymų pamėnėsim nors tris sekančius:

1) Klausimas. Kas sukėlė šią katastrofą Europoje, ar socializmas ar krikščionybė? Juk Katalikų Bažnyčia egzistuoja virš devyniolikos šimtmečių. Atsakymas. Iš principo Katalikų Bažnyčia yra priešinga neteisėtam kraujo praliejimui visuomet. Šią karę sukėlė ne krikščionija, bet ištvirkimas, turto, godulystė, viena žodiu sakant, materijalizmas; pradinė kibirkštis šios karės buvo tai tas anarhistas, kurs nužudė Austrijos sosto įpėdinį. Katalikai nenori kraujo praliejimo ir trokšta taikos. Katalikų Bažnyčios galva, popiežius Pijus X-tasis mirė iš šird-gėlos, kad brolis brolį žudo šioje karėje. Popiežius Bene-

2) Klausimas. Ar ne dvasiškija nuslopino Lietuvą? Atsakymas. Jeigu ne dvasiškija, tai Lietuva senai jau būtų žlugusi. Atsileiskime la-pus lietuvių literatūros istorijos, kuomet Rusija uždraudė lietuviams spaudą (čia plačiau pagvildenta, ką lietuvių tauta turėjo tais laikais). Kas rašė knygas-knygėles, kas gavi no tautiškią lietuvių susipratimą—ar ne kunigai: Strazde-lis, Juškevičius, Vienožinskas, vyskupas Baranuskas ir daugybė kity. Jeigu ne tas didvyris, vyskupas M. Valančauskas, kurs išmokino Lietuvą skaityti, kas-žin, ar mūsų socialistai bei laisvamaniai bemo-kėtų savo raštą paskaityti? Kas dabar gaivina lietuviuose tėvynės meilę,—ar ne Mairo-nis, Margalis, M. Gustaitis, A. Jakštas, Vaišgantas, Uosis, J. Kmitas ir daugybė kity. Kas jie: ar ne lietuviai kunigai? (Čia išvardyta kiekvieno pavardės). Kas steigia "Saulės" mokyklas, "Žiburio" progimnaziją ir kitas apšvietos įstaigas? Kur jūsų laisvamanių ir socialistų mokyklos, autoriai? (Triukšmingas delnų plojimas pasipylė, o socialistai buvo nurandę, laisvamaniai gi raukšėsi).

3) Klausimas. O kas buvo Dr. V. Kudirka, tas genijus, ar ne laisvamanis? (Čia gerb. Al. M. Račkus prašė daugiau duoti pavyzdžių, bet laisvamanis pasakė, kad vieno bus gana).

Atsakymas. Brolau, prašiau daugiau duoti pavyzdžių, bet neduodi. Nenusigąsk, gerbiamausi, kad ir Dr. V. Kudirka buvo katalikas, mirė susivienijęs su Dievu, palaidotas ant katalikų kapinių ir ant jo kapo stovi kryžius. Bažnyčia bedievių juk nepriimtų ir savo kapines. (Triukšmingas delnų plojimas).

Tai-gi, laisvamaniai, negalite niekuom pasigirti. Mes katalikai nesigiriame savo nuopelnais, bet parodyti faktų daugiau galime.

Įvairių klausimų ir žingeidžių-mokslisų atsakymų daug buvo, ir kuriuos gerb. Al. M. Račkus mokslisškai atsakinėjo. Juk viską surašyti negalima, o antra per daug vietos paimtų.

Gerb. Al. M. Račkus, kaip iš visko matyti, yra geras dalykų žinovas, nuoseklus sociologas ir psichologas. Prie to-gi gabus kalbėtojas. Socialistams ir laisvamaniams davė tiek mokslo ir supratimo, kad, jeigu turėtų sveiką protą, liktų geras ir naudingais žmonėmis. Vienok, galima sau manyti, kaip jie kasosį ir pakaušį kokiū būdu reikės parašyti ką nors priešingo į savo spalvos laikraščius ir kur surašys koki nors žmonių mulkintoją, kad parsikvietus už kalbėtoją.

Bet-gi, "ponuliai, ne jums turėti tokias gabus kalbėtojas ir geras vadovas, kaip kad turį katalikai!

Aks-Ar-Ben'ietis.

SPRINGFIELD, MASS.

Sausio 3 d. L. V. 48 kp. laikė metinį susirinkimą. Visu-pirma nutarta iš išdo paaukoti \$10.00 Kalėdiniam fondan.

Po tam prasidėjo rinkimas naujos valdybos sekančioms metams. Pateko sekanči asmenys: Pirm.—A. Glemža, var-gonininkas, pagelb.—St. Petro-kas, nutar. rašt.—Pr. Krasauskis, fin. rašt.—K. Kuperienė, išd.—V. Ryšutauskis, išd. glo-bėjai.—E. Sgintaitė ir L. Gabalis.

Kadangi valdybon pateko veik visi susipratę ir darbštūs nariai, o ypatingai pirminin-kas, tai tikimės, kad šiais 1918 m. nuveiks daug naudingo ir prakilnaus darbo.

Vieversėlis.

MONTREAL, CANADA.

Po Kalėdų, lietuvių mokyk-lų valkatai sutaisė vietinei kolonijai gilaus pasigėrėjimo vakarą, sulaukdami lietuvių salėje "Betlejų." Aniolas—Dubauskiūtė savo dvasios kilnume, E. rodas—Bobinas savo desperatiškų žiaurumu, Giltin—savo pritaikintais gestais ir apskurumu, tiesiog žavėtinai scenas išsukė. Visiems senovės istoriškai kostiumai ir tais laikais priimti tarpe žmonių judėjimai, žmonėms labai artimą tuolaikiniam gyvenimui vaizdą atmušė.

Čia vėl piemenėlių ir aniolų giesmės, taip-gi tankiai ir tarpus lošimo išpraustas keturių balsais lietuvių choro kalėdinės giesmės. Buzo trimtų orkestrai pritariant tikrą dik-tokos operos paveikslą atlošė. Visi mes dėkingi esam už taip malonios atminties sutai-symą.

WORCESTER, MASS.

Moksleivių vakaras.

Suėjo du metu kaip čia gyvuoja A. L. R. K. Moksleivių 14-ta kuopa. Per tą laiką kuopa darbavosi kiek galėjo prisidėdama prie visokio svarbesnio veikimo—kaip tai Spaudos Savaitės, Tautos Fondo ir tt. Taip-gi nors ir neskaitlingi būdami, moksleiviai surengė du vakarus, kurių pelnai buvo girdėti, kad moksleivių ruo-Fondams.

Sausio 3, 1918 buvo trečias moksleivių vakaras kaip dviejų metų sukaktuvės. Nors buvo girdėt kad moksleivių ruošimas bus veltui, nes buvo didelės prakalbos ir šokiai kelios dienos prieš tai, bet visticiek kuopa stengėsi išgarsinti.

Atėjus vakarui net nustebome pamatę kiek žmonių susirinko nors ir šaltas oras buvo ir snigė.

P-as A. Visminas mūsų naują vargonininkas atidarė vakarą su gražia prakalba ir vedė viso vakaro programą. Toliaus kalbėjo O. Vasilauskai-tė apie kuopos stovį. Vėliau kalbėjo V. Bacevičius ir P. Jakaitis.

Galop prasidėjo teatras "Grafas kaimiečio bernu." Lošimas, aplamai imant, pa-vyko gerai.

Daug pasidaravo prie vakaro surengimo vietinis vargonininkas A. Visminas, kuris labai prijaudina moksleiviams ir darbuojasi su visa širdžia del jų.

Pelnas to vakaro buvo skirtas del Kalėdinio ir Kolegijos fondų.

As.

RUMFORD, ME.

Čionykščiai raudonakliai prisigėrė bolševikų dvoko, jau iš proto "mufinasi." Kur tik lietuviai ką surengia, tai jie ten savo purviną veidą parodo, vis kelia netvarką.

Sausio 6 d. šv. Roko salėje jie buvo surengę spėjus. Žmonės neuzsimokėty apie tai rašyti, bet pažymėtina tas, kad šaukė, jog Lietuvai nereikia nepigulmybės, o jungtis prie Rusijos. Jie turbūt tiki-si, kad caras sugrįš. Tai dabar mokinas "Bože caria chrani" giedoti ir valkioda-miesi po namus rėkia, kaip galvijai.

Rumfordietis.

CLEVELAND, OHIO.

Sausio 6 d. L. V. 25 kp. turėjo gražų vakarą. Vaidinta "Medicinos Doktoras." Deklamavo p-lė O. Baltrušaitė ir p-lė B. Šerkšniūtė. Dainavo Vyčių chorą p. V. Greičiaus vedamas. Žmonių buvo daug ir visi tapo patenkinti programa.

Sausio 7 d. Vyčių kp. turėjo susirinkimą. Visi imasi darbo. Perna teatrą skyrų vedė p. M. Šimonis. Dabar jam talkon pridėta Jonas ir Adolfas Kano-m. nuveiks daug naudingo ir prakilnaus darbo.

Avinėlis.

WORCESTER, MASS.

Moterų Sąjungos balius.

Sausio 5-tą d. atsibuvo L. R. K. Mot. Są-gos 5-tos kuopos kepurų balius (šokiai) ant Father Mathew's svet. Buvo skirta trys dovanos už kepurės. Pirmą dovaną laimėjo E. Baltrušaitė už juokingiausią skrybę, (šita p-lė vi-suomet atsižymi ant maskaradų su savo juokingais drabužiais). Antrą dovaną gavo O. Vasilauskaitė už gražiausią skrybę, trečią dovaną kuri buvo paskirta p-nios V. Liut-kevičienės, laimėjo E. Mačiū-litė, kuri taip-pat turėjo gra-žią skrybę.

Sąjungietės mat gerai darbuojasi — pasistengė surengti kepurų balį, kurio pelnas spėjama bus nemažas nes apie 400 žmonių atsilankė.

Iš Vyčių veikimo.

Sausio 26 d. L. Vyčių 26 kp. rengia šokius ant Father Mathew's svetainės. Visi laukia su dideliu žingeidumu nes pirmu kartą grieš Vyčių nesenai su-vertas benas.

Vyčių chorą anga kaip ant mielių. Ant kiekvienų repeti-cijų, kurios atsbūna ketvergo vakarais, prisirašo daugiau na-rių. Dabar chorą veda p. A. Visminas.

Girdėties kad Vyčiai rengia įsteigt vakarinius kursus, kur būtų mokinama lietuviškos, angliskos kalbos ir tt. Bravo 26 kuopos Vyčiai!

Krivaite.

NEW HAVEN, CONN.

Sausio 6 d. T. Fondo 58 sk. turėjo metinį susirinkimą. Apkelbėjus nekuriuos dalykus, nutarta užstojus Naujiems Me-tams vartų smarkesnę agitaci-ją rinkime aukų. Tam reika-lui išrinkta agitatoriai: J. J. Mačiulaitis ir V. Zavorskas.

Bėgyje 3-ju mėnesių skyrius sudarė \$325.

Tikimės, kad su Naujais Metais daug daugiau atsiras tėvynės šelpėjų.

Rašt. J. J. Mačiulaitis.

CICERO, ILL.

Per amžius skriausti darbininkai ant galo pradėjo pabusti, ir kovoti už savo gerbuvi organizuota būdu. Lietuviai neatsilikti nuo kity. Jie net susitvėre organizaciją, pritaikintą prie savo tautiškų aspiracijų.

CICERO, ILL.

LDS. 49-kp. gruodžio 30 d. laikė priešmetinį susirinkimą. Tarpe kitoko nutarė vakarą surengti Streikierių Fondui.

Rinko iš dalies ir valdybą dēlei sekančių metų. Pirmininkui, p. St. Daunorui neapsilimant pasilikti, išrinkta P. Zdanuskas, jo pagelb. p. J. Šliogeris. Dēlei kokių ten priežasčių kiti valdybos nariai bei narės ne-atejo ant susirinkimo. Užtai tas valdybės ir rinkimai atidėti ant sekančio susirinkimo. Dabar laukiama ateities.

Cicero Koresp.

GRAND RAPIDS, MICH.

Sausio 6 d. Moterų Sąjungos kuopa buvo surengus pramogą. Vaidinta "Gudri našlė" ir "Dvi kmutės ant gatvės." Tas buvo bažnytinė salė. Grojo lietuvių benas. Žmonių buvo labai daug. Lošėjai atliko savo roles labai gerai. Pramoga pasisekė.

M. K.

WATERBURY, CONN.

Visi mokyklon.

Šv. Juozapo parapijinė se-noj mokykloj atsidarė lietuviškos ir angliskos kalbos kursai. Tai-gi visi naudokitės proga, bemokslui ši gadyne yra gėda. Paskui jie bus paniekini-me. Pirmą dieną mokykty, tai ir mokykis, nebūk užaušėlis. Tie, kurie skaito šiuos žodžius be abejonės yra prasilavinę. Tai jie turi pasidaruoti tarpe sa-vo brolių bemokslų ir raginti juos eiti mokykty. Raginkite.

Rengėjai.

Jaunimo Darželis.

LAISKAS I DANGŲ.

Viename dideliame mieste gyvena dievobaiminga, bet ne-turtinga šeimyna. Vieną sykį ištiko ją nelaimė. Tėvas tapo sunkiai sužeistas, o motina iš rūpesčių ir sielvartos apsirgo ir atguldė į lovą. Skurdas ir alkis užviešpatavo jų name-liuose. Vaikučiai verkšleno ir meldė duonos. Vyresnioji-gi mergaitė, kuri lankė mokyklą, užsiliko vieną dieną viduje, kad paduot bent vandens sa-vo tėveliams. Visa išalkusi, o nieko nėra. Ką-gi čia daryti? Iš pradėjo mastyti ir jai prisim-nin, kaip Sesuo Raimunda mokykloje kalbėdavo, kad vi-suose reikaluose ir nedatek-liuose, reikia būtinai kreip-ties prie Dievo ir melsti Jo pa-gelbos.

— A-a,—tarė sau,—matutė kartais liepdavo parašyti laišką pas krikštomatinėlę, tai-gi ir aš padarysiu taip-pat; insiu ir parašysiu laišką į Dangų, o gailestingas Dievelis, be abe-jonės, išklausys mano mēdi-ną; popierio turiu ir plunks-ną turiu, tiktai reikia sėstis ir parašyti.

Ir parašė laišką. Jame bu-vo meldimas, kad Dievas su-teiktų sveikatą tėveliams ir, kad prisistų duonos jai ir bro-lyčiams. Po to nubėgė į šv. Kryžiaus bažnyčią ir pamači-si skarbonką, pamanė, jog tai yra dežutė laiškams ir aplin-kui apsidairiusi, kartais ar ne-siranda kas, norėjo jau įme-s-ti laišką. Bet tuo tarpu pasik-ėlė koki tai iškilni moteriškė, labdarybės narė, kuri rengėsi aplieisti bažnyčią ir pamači-si kūdiki, užklausė, ką nori da-lui išrinkta agitatoriai: J. J. Mačiulaitis ir V. Zavorskas.

Bėgyje 3-ju mėnesių skyrius sudarė \$325.

Tikimės, kad su Naujais Metais daug daugiau atsiras tėvynės šelpėjų.

Rašt. J. J. Mačiulaitis.

Krivaite.

NEW HAVEN, CONN. Sausio 6 d. T. Fondo 58 sk. turėjo metinį susirinkimą. Apkelbėjus nekuriuos dalykus, nutarta užstojus Naujiems Me-tams vartų smarkesnę agitaci-ją rinkime aukų. Tam reika-lui išrinkta agitatoriai: J. J. Mačiulaitis ir V. Zavorskas.

Bėgyje 3-ju mėnesių skyrius sudarė \$325.

Tikimės, kad su Naujais Metais daug daugiau atsiras tėvynės šelpėjų.

Rašt. J. J. Mačiulaitis.

CICERO, ILL. Per amžius skriausti darbininkai ant galo pradėjo pabusti, ir kovoti už savo gerbuvi organizuota būdu. Lietuviai neatsilikti nuo kity. Jie net susitvėre organizaciją, pritaikintą prie savo tautiškų aspiracijų.

CICERO, ILL. LDS. 49-kp. gruodžio 30 d. laikė priešmetinį susirinkimą. Tarpe kitoko nutarė vakarą surengti Streikierių Fondui.

Rinko iš dalies ir valdybą dēlei sekančių metų. Pirmininkui, p. St. Daunorui neapsilimant pasilikti, išrinkta P. Zdanuskas, jo pagelb. p. J. Šliogeris. Dēlei kokių ten priežasčių kiti valdybos nariai bei narės ne-atejo ant susirinkimo. Užtai tas valdybės ir rinkimai atidėti ant sekančio susirinkimo. Dabar laukiama ateities.

Cicero Koresp.

GRAND RAPIDS, MICH. Sausio 6 d. Moterų Sąjungos kuopa buvo surengus pramogą. Vaidinta "Gudri našlė" ir "Dvi kmutės ant gatvės." Tas buvo bažnytinė salė. Grojo lietuvių benas. Žmonių buvo labai daug. Lošėjai atliko savo roles labai gerai. Pramoga pasisekė.

M. K.

WATERBURY, CONN. Visi mokyklon. Šv. Juozapo parapijinė se-noj mokykloj atsidarė lietuviškos ir angliskos kalbos kursai. Tai-gi visi naudokitės proga, bemokslui ši gadyne yra gėda. Paskui jie bus paniekini-me. Pirmą dieną mokykty, tai ir mokykis, nebūk užaušėlis. Tie, kurie skaito šiuos žodžius be abejonės yra prasilavinę. Tai jie turi pasidaruoti tarpe sa-vo brolių bemokslų ir raginti juos eiti mokykty. Raginkite.

Rengėjai.

BUVO ĮGRASINTAS.

Pas Baužų Adomuką buvo parvestas gydytojas. Vaikelis labai susirgo.

Gydytojas apžiūrėjęs Ado-muką, liepė iškišti liežuvį i-dant galėtų persitikrinti kas per liga yra.

Adomukas nenorėjo sutikti parodyti liežuvį. Jis sakė:

— Ponas gydytoja, daryk kas tau tinkama su manimi, bet liežuvio neparodysiu.

— Kodel-gi vaikeli, — pa-klausė gydytojas.

— Negalin, ir bijausi, — at-sakė vaikas.

— Ko-gi tau bijotis, aš lie-žuvio nenupiausiu, — ramino vaiką gydytojas.

— O kas gali atspėti, kad ne-nupiautum. Mama man žadė-jo du sykiu nupiauti, o vieną sykį gavau skaudžiai plakti už parodomą liežuvio. O aš tuom syk jai prisizadėjau, kad jau niekam daugiau nerodysiu liežuvio.

J. V. K. s.

MALDA UŽ TĖVYNĘ.

Dieve galingas,

Tėve meilingas,

Globoj' mūsų savo laikyk!

Vargus nelaimes,

Vaidus ir barnius

Sūdžiuose mūsų naikink!

Mūsų tėvynei,

Brangiai gimtinei

Laimės saulę suteik!

Krašto liusybes,

Moklo teisybes

Mums jau labai senai reik.

Darbe vienybė,

Varge kantrybė

Težydi mūsų tarpe!

Meilė-gi šventą,

Sirdis te junta

Ir džiaugias atradus Tave!

Vietinės žinios

NUO ADMINISTRACIJOS.

"Darbininko" ofisas pane-
dėliais ir sėdėdėmis atdaras
nuo 8 val. ryto iki 9 val. vaka-
ro.

Utarininkais ir ketvergais
nuo 8 val. ryto iki 6:30 val. va-
karo.

Subatomis nuo 8 val. ryto
iki 10 val. vakaro.
Kadangi dabartinis laikas vi-
sos įstaigos delei stokos anglių
trumpina valandas, tai ir mes
turime tą daryti.

Prašome visų mūsų prietelių
ir remėjų su visokiais reika-
lais kreiptis nurodytomis va-
landomis.

"Darbininko" Admin.

Sausio 15 d., utarinke bus
generalinė repeticija Pih. Blaivini-
ninkų rengiamo teatro
"Palocius ežero dugne".
Kviečiami visi aktoriai atsi-
lankyti į repeticiją, nes laiko
jau mažai, o aktorių daug, to-
del rengimės prie darbo. Prasi-
dės repeticija 7:30 val. vaka-
re bažnytinėje salėje.

Režisieriai.

CAMBRIDGE, MASS.

Iškilmingos vestuvės.

Sausio 13 d. Nekalt Prasi-
dėjimo Panelės švenčiausios
Bažnyčioje, kun Fr. Juškaitis
neatmegamam ryšiui surišo p.
Petra Antanaitį su p-le Amili-
ja Geniute. Abu paeina iš Pa-
nevežio, Kauno rėdybos. Jan-
navedžiai labai pavyzdinai
prisiruošę prie Moterystės Sa-
kramento atlikdami išpažintį
ir kitus šv. Bažnyčios reikala-
vumus. Laikė šliūbo bažnyčio-
je visos šviesos degė. Lai jau-
nai porei būna visad šviesus
ir linksmas gyvenimas.

Rep.

Lietuvių Darbininkų Sąjunga
N. A. Apskričio kuopoms.
Šiuomi pranešu, kad LDS.
N. A. Apskričio susivaižiavi-
mas bus 27 d. sausio 1918 m.
Lietuvių šv. Kaz. Parapijos
svetainėje, 20 Waverly St.,
Worcester, Mass.

Visos kuopos prigulintios ir
viršminėtos. Apskritį malonė-
te atkreipti dėmesį į viršminė-
tą pranešimą: Išrinkti atstovus,
kurie galėtų suvažiuoti rintai
ir nuosekliai pagvilinti mūsų
brangios organizacijos reika-
lus ir išplatinti veikimą šiame
apskrityje. Visi inėšimai, ku-
riuos atsiėmė atstovai nuo savo
vietinių kuopų turi būti palin-
dyti kuopų viršaičių. Atsto-
vai kviečiami pribūti kuonan-
ščian nors apie antrą valandą,
nes turėdami daugiau laiko,
galėsime daugiau nuveikti.
Kuopos negalintios prisiegti
atstovų, savo inėšimus meldžiu
prisiegti šio antrašau: A. O-
ginskas, 35 Lafayette St.,
Worcester, Mass.

KĄ TIK IŠEJO IŠ SPAUDOS
ANTRA LAIDA KNYGELĖS
REVOLIUCIJA AR RAMUS
KULTŪROS DARBAS?

Kaip pat vardas parodo, knygelė-
je grūdinama šių dienų klausimai. Je
parašė žinomasis lietuviškas Druškas.
Knygelė parašyta patalpinimo forme-
je Darbininkų su Paktum. Patartina
kleivenam įsiti ja. Knygelė 20 pus-
tų, kainu tik 5c. Kas prietais už 10c. kra-
nos ženkliu tas aplaikiu šią knygelę
ir "Ankščių Šiela". Inant nema-
šiau kaip 100 egz., nuleidžiamė didelį
naukmini.

Galima gauti "Darbininko"
Administracijoje, 242 W. Bro-
adway, So. Boston, Mass.

WILKES-BARRE, PA.

Sausio 6 d., 1918 m. šv. Tre-
jybės choras parapijinėje sve-
tainėje turėjo surengęs vaka-
rą. Žymiausia programo dalis
buvo operetė "Kaminakretis
ir malūnininkas".

Veikalo muzikaliskas dalis
išpildė bei pritarė orkestra va-
dovaujant vietiniam vargoni-
ninkui p. J. Stulgaičiui. Loše-
jai ir-gi visi roles atliko gerai.
Choras sudainavo Amerikos
Himną. "Kregždėlė," duetas
dainavo p-lė J. Augiutė ir p.
J. Kamarauskas.

Pirmą perstatymo minėto vei-
kalo buvo pakviestas kalbėti
kun. J. Miliauskas iš Wanamie
lietuvių parapijos klebonas.
Kalbėjo apie dailę, tik gaila,
kad vakaro vedėjas kviesda-
mas kalbėtoją nepriminė kaip
ilgai gali tėti savo kalbą.
Kuomet atėjo laikas kalbėtoją
perstatyti, priėjus vedėjas pa-
klaušė "Ar ilgai gerb. kunigė-
lis manai kalbėti?" — "Trum-
piausia pusantros valandos,"
— atsakė kalbėtojas. — "Ilgiau
negalite kalbėti, kaip 20 minu-
tų," — atkirtė vakaro vedėjas.
Po derybų — kalbėtojas turėjo
nusileisti. Tokis pasielgimas
labai nemalonius kalbėtojų.

Turiu pažymėti, kad laike
programo nebuvo ramumo. Bet
ar-gi galima tikėtis ramumo,
kad patys choristai užmiršta,
kur esat ar svetainėje ar kur
gatvėje. Pastebėjau choris-
tes, kurios šiame programo
dalyvavo prie choro, o laike ki-
tų programo dalių nuėjo nuo
estrados it užsukti gramafonai
publikai ramybės nedavė...
Publikos buvo pilnutė sve-
tainė. Matyti, kad wilkes-bar-
riečiai myli dailę. Taip-gi ne-
mažiau reikia mylėti ir tvarką.
Atsiminkime, ką kalbėtojas
patėmijo: "Sunku yra kalbėti,
kuomet visi sykiu kalbame."

Mažiukas Vincukas.

Dabar geriausias laikas gauti
5000 naujų skaitytojų "Dar-
bininkui."

Būk nuolatinis platintojų
laikraštis "Darbininko."

"Darbininkas" yra tai vie-
nintelis darbininkų laikraštis.

PHILADELPHIA, PA.

Esperantininkų pramoga.

Sausio 5 d. vakare 1918 m.
vietinė dr-ja esperantininkų:
"The Esperanto Society" su-
rengė svetainėje Reformed
Church Bldg., apie Esperanto
kalbą paskaitą ir taip vadina-
mą "Entertainment" — pasi-
kalbėjimų žaislas delei vieti-
nių skautų ir taip visuomenės.
Gi pramoga labai pasisekė.
Daug prisirinko žmonių ir
programas buvo įvairus ir
puikiai atliktas. Verta pažy-
mėti, kad bekalbant godotinas
Dr. kun. Rutus W. Miller'is
aiškiai pažymėjo, kad Sovie-
nytos Valstijos yra tauta ne-
turinti savo (nuosavios) kal-
bos, bet turi pasiskolius nuo
angly, kas nėra tikriems ame-
rikiečiams, protaujantiems tė-
vynainiams labai pageidauja-
ma. Tai sulgė jo, neturint
savos, ar negeriau būtų priim-
ti tarptautišką, tai čia, tame
atvėjuje nebūtų dviasiško nu-
sižeminimo prieš angly. Ir
pasakė, kad Fordas, automo-
bilių fabrikantas neapsiriko
sakant, kad taip ilgai svietas
neigys pastovios visavietinės
ramybės, kaip ilgai nebus in-
vesta visur tarptautinė kalba.
Tarpe susirinkusių buvo kele-
tas lietuvių. Gi vienas — p.

Jonas Stankūnas būna net na-
riu Esperanto propagandos ko-
miteto. Gi dabar toj pačioj
vietoj, 706 Reformed Church
Bldg., 15-th ir Race sts., Phi-
ladelphia, Pa. bus panašūs su-
sirinkimai kiekvieną pirmą su-
batą mėnesio, vakare.

Buvęs.

"DARBININKAS" Metams. \$3.00
LIETUVIŲ DARBININKŲ KALENDORIUS DYKAI.
"DARBININKAS" Metams. \$3.00
LIETUVIŲ DARBININKŲ KALENDORIUS DYKAI.
"DARBININKAS" Metams. \$3.00
LIETUVIŲ DARBININKŲ KALENDORIUS DYKAI.
"DARBININKAS" Metams. \$3.00
LIETUVIŲ DARBININKŲ KALENDORIUS DYKAI.
"DARBININKAS" Metams. \$3.00
LIETUVIŲ DARBININKŲ KALENDORIUS DYKAI.
"DARBININKAS" Metams. \$3.00
LIETUVIŲ DARBININKŲ KALENDORIUS DYKAI.
"DARBININKAS" Metams. \$3.00
LIETUVIŲ DARBININKŲ KALENDORIUS DYKAI.
P. S. Užsienyje, Bostone ir aplinkėje "DARBININKAS"
metams \$4.00.

"DARBININKAS"
242 W. Broadway, South Boston, Mass.

LINKSMAS VAKARAS!

Teatras ir Balius

Lietuvių Darbininkų Są-gos 51 kuopos
SAUSIO-JANUARY 20 DIENĄ 1918 M.

Germanijos Svetainėje

2416 E. 9 STREET, CLEVELAND, OHIO.

Bus perstatytas puikiausias veiklas:

"PALOCIUS EŽERO DUGNE,"

3-jų veiksmų tragedija.

Brangus brolai ir sėdute darbininke:—

Šis balius ir teatras parengtas viršminėtos kuopos su tik-
slu, kad supažindintus visus darbininkus ir sutraukus į vieną
didelę organizaciją—LDS.

Taip-gi geriausia proga pamatyti puikų teatrą, kuriame da-
lyvaua žymūs aktoriai, kaip tai:

A. KANOVARSKIS,
J. KANOVARSKIS,
M. J. SIMONIS,
O. ZVINGILUTE ir kiti.

Griežl L. Sūnų benas, dainuos šv. Jurgio bažnytinis cho-
ras po vadovystę p. Greičiaus.

Ant to balius bus išlaimėjimas dienraščio "DRAUGO,"
LAIKRODELIO ir KRYZELIO, kuris padarytas rankomis.
ĮZANGA: 25c., 35c., ir 50c. ypatai.

Ant šokių 50c. porai.

Durys atsidarys nuo 3 val. po pietų, programą prasidės
nuo 4:30 val. po pietų.
Kviečiame visus koskaitlingiausius susirinkti.
L. D. S. 51 kp. RENGĖJAI.

Geriausias laikas pasivažinėjimui.

Važiuokite "Darbininko" automobiliu, nes
tai puikiausias "Overland" firmos, septyniems
žmonėms važiuoti.

Į šliubą važiuodami, imkite "Darbininko" au-
tomobilių.

Kam reikia kūdikių prie krikšto vežti — užsi-
sakykite "Darbininko" automobilių.

NAUDOKIS PROGA — TAUPIK PINIGUS.

Užsisakykite iš anksto, jeigu norite važiuoti
gražiausiu "Darbininko" automobiliu, kuris lekia
vėjo greitumu.

Su užsakymais kreipkitės šio adresu:
242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

DOVANOS!

Tik ant trumpo laiko.

Prisiųsk \$3.00 ir gausi laikraštį

"Darbininką" 3 sykius į savaitę per

visus metus, o L. D. Kalendarį 1918 m. dykai.

Atsimink, kad Jūsų draugas arba draugė gaus (es) to-
kią didelę dovaną džiaugsis per visus metus.

Išpirk Money Orderį šiandieną ir tuojaus siųsk šio adre-
su:

P. S. Bostone ir aplinkėje \$4.00; užrubežyje \$4.25.

"Darbininkas"

242 W BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

Laikraštis "Darbininkas"
privalo rastiis kiekvieno lietu-
vio darbininko stuboje.

PRISIDĖKITE PRIE SU-
RADIMO 5000 NAUJŲ SKAI-
TYTOJŲ "DARBININKUI."

Paieškojimai

Jeigu nori surasti savo gi-
mines ar pažįstamus prisiekus
paieškojimą į "Darbininką."

Už vieną sykį 50c.
"du" 75c.
"tris" \$1.00

Už paieškojimus pinigų
siųskite iš karto.

"DARBININKAS,"
242 W. Broadway,
SO. BOSTON, MASS.

REIKALINGA

Jaunas vyras arba mergina
mokinis arba mokanti spaus-
tuvės darbą.

Jeigu atsišauks megina, tai
darbas prie INTERTYPE.
Atsišaukite prie

"Darbininko" Admin.,
242 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

Reikalingas vargonininkas
lietuvis kurs galėtų vesti cho-
rą ir mokyti vaikus. Alga nuo
\$50-\$60 ant mėnesio apart in-
eigų. Atsišaukiant antrašas:

Kun. V. Matulaitis,
SILVER CREEK, PA.

REIKALINGA VYRŲ.

Reikalinga stiprių vyrų prie
sunkaus darbo—56 valandos į
savaitę. Nuolatinis darbas,
(jeigu užganėdintas) geras at-
lyginimas ir netoli jūsų namų.
Atsišaukite prie:

MR. O'LEARY
American Sugar Refining Co.
49 Granite St.,
So. Boston, Mass.

Paieškome Aleksandro Ne-
muro, apie 40 metų amžiaus.
Per paskutinius 15 metų gyve-
no Waterbury, Conn., nevedęs
ir buvo stambus biznierių.
Prapuošė Waterbury pirmą
dieną Kalėdų. Mes kurie pa-
ieškome, turime labai svarbų
reikalą. Jisai pats ar kas ki-
tas, malonėsite atsišaukti šio
adreso: B. Vaitkevičia, K. Ra-
manaitis, A. Radzuskas, Pr.
Matusevičia ir B. Buškus, 844
Bank St., Waterbury, Conn.

Draugijų nariams

"Darbininkas" 3 sykius į
savaitę tik už \$2.25.

Vieną sykį į savaitę už \$1.00.

PASINAUDOKITE PROGA.

Mes padarėme didelę nuo-
laidą draugijų nariams atidu-
dami laikraštį "Darbininką"
už \$2.25 ir dar prie to, už tuos
pačius pinigus garsinsime dr-
jų valdybą adresu ir kitokius
smulknesnius apgarsinimus dy-
kai.

Nariams už paieškojimus
taipgi nieko nerokuojaime.

Nariai draugijų metiniame
susirinkime pakelkite tą kla-
simą ir pasirūpinkite, kad dr-
ja nutartų paimti už organą
laikraštį "DARBININKĄ."

Klauskite platesnių infor-
macijų iš "Darbininko" Ad-
ministracijos adresuodami:

"Darbininko" Adm.
242 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

Nauja Knyga

Ką tik išėjo iš spaudos Joa-
nno Tamašauskaitės (Lakštu-
tės) eilės. Knygelė 64 pusla-
pių, ant gražios popierės. Kai-
na tik 25c. (tik vienas kvote-
ris). Agentams nuleidžiama di-
delis nuokintis. Galima gauti
pas antore: 720 N. Main Str
Kewanee, Ill.

SIMON F. PAUTIS
Attorney-at-law
LIETUVIS ADVOKATAS
Pabaięs mokslų Pensilvanijos
universitete.
Užsiima varymu prory visuose
teismuose.
922 Land Title Building,
Broad & Chestnut St.
BELL PHONE:
Office — Spruce 2290.
Namų — Tieg 4442 J.
1212 W. ERIE AVE.
PHILADELPHIA, PA.

Tel. So. Boston 270
DR. JOHN MACDONNELL, M. D.
Galima susikabinti ir lietuviškai.
Office valandos:
Ryt iš 9 val.
Popietį 1 iki 3
vakara 6 iki 9
636 Broadway, So. Boston.

TEMYKITE!
Reikalinga vyrų ir mer-
glių mokintis barberio
amato. Darbą gausi vi-
sados. Klausk informac-
jų:
J. ŠMULKŠTIS,
Globe Barber School
439 — 3rd Avenue, Pittsburgh, Pa.

PIRK RAKANDUS PAS

RICHMOND'S
Sutaupai pinigų.
Rakandai pirmos rūšies ir kai-
nos labai žemas.
Frank R. Richmond,
374-378 Broadway, So. Boston.

AR TURI SAVO DIDELĮ
PAVEIKSLĄ?
atleik ir nusitruks pusę turino
kabinėt ir gausi vieną didelį ar-
tistiškai padarytą paveikslą visai
dovanai.
Taipgi norintis mokyti to ama-
to gali atsišaukti:
J. J. DRIZA,
400 So. 2nd St., Philadelphia, Pa.

Dr. Ignatas Stankus
3210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Physician and Surgeon (lietuvis gydy-
tojas ir chirurgas paibaigęs Indiano
Universitetą) Gydo visokias ligas vy-
ru, moteriu ir vaikų. Daro operacijas.
Office valandos: 9-11 rito, 2-4 po pietų, 7-9
vakaro, nedėliomis: 9-11 rito 1-4 po piet.

SERGANTI
VYRAI IR MOTERIS
EIKITE PAS MANE!

Su bent kokia chromatika, nervų arba šlapio kaktis liga, kuri reika-
tuoja specialiojo pataisymo.
IŠKOKITE PAGALBOS TŲN, KUR GALĖTUM JĄ SURASTI.
Pradėkite tiesiai atli šviesiausio būdo.

673 Was-
kington st.
arti Boi-
ston st. ant
antrą lu-
bą.
Ofiso valan-
dos:
9 val. ryte iki
4 val. po pie-
tų.
Vakaraais:
nuo 6 val. iki
8 val.
Nedėliomis
10 val. ryte
iki 2 po pietų.

Jums išsagaminavimas nieko nemokėsi, jeigu Jūs šia gydy-
tės. Geras ir užtikrintas šitrymas (egzamin.) parodys Jums tikrą
fizišką stovį ir padės Jums atsistoti ant sveikatos kailio. Tas išgel-
bės Jūs nuo kančių ir kitar negero gydymo.
Daug metų praktikuojau. Paskiausiai ir geriausiai gydymai—
medikališkai ir elektrikiškai. Naujausi ir geriausi prietaisai. Viskas
kas geriausia sergantiesiems.

AR JUS KENOJATE.
Nuo silpnų nervų, skaudančio nugarakaulio, užmiršimo, nenor-
malio širdies mašimo, silpnų plaučių, apendicito, sunkaus jauti-
mo, galvos skaudėjimo, sąvalgiu, neaiškios matymo, silpnumo
sparty, uterio, žalsų, katarr, užkimimo gerklės, nuo skaus-
my vilturiuose arba nuzarų, gerklės skaudėjimo, apvilktų liežuvi,
konstipacija, reumatizmo skausmų arba spangų? Šių ir daug kitų
ligų, nuo kurių matosi pirmas p-vegiėjimas, nastoti sveikatą ir
gyvumą ant visados.

Aš gydžiu vyrus ir moteris per daug metų. Vienas atsilanky-
mas pas mane užganėdins Jūs ir apie mano gabumus persitikrinsite,
kad aš pasiekiu tiek gerų pasekmių į trumpą laiką gyd-
ymo. Aš gydlau tik tikrą priežastį ligos ir silpnumo pranyks. Atsi-
minkite, kad pasitarimas yra absoliutiškai nemok.

Atleikite pas mane tuojaus, jeigu Jums reikia gydytis. Užvi-
kimas ligos yra pavojingas. Nei viena liga ne stovi ilgiau be veikimo.

Dr J. H. KENEALY

673 WASHINGTON ST.

Antros durys nuo Gayety Theatre, Boston, Mass.

L. D. KALENDORIUS
DYKAI.

Jeigu nori gauti Lietuvių
Darbininkų Kalendarį 1918
m. dykai, tai nieko nelaukda-
mas siųsk \$3.00 už prenumera-
tą "Darbininko" ir gausi tą
didelę dovaną dykai.

Jeigu jau esate skaitytoju
"Darbininko," tai užrašyk ki-
tam ir gausi tą dovaną dykai.

Geriausia vieta pirkimui pas
K. K. ZEMAITĮ.

Aš užlaikau puikų krautuvę anks-
nių ir naujesnių daiktų, kaip tai:
laikrodžių, laikrodžių, žiedų vyriškų
moteriškų ir šilubinių. Taipgi daugy-
bė kitų tavorų delmantinių žiedų ir tt.
Kas pas mane perka, tai vsuomet bu-
na pilnai užganėdintas. Savo tavorų
ir darbų aš visuomet gvarantuoju.
Taisau laikrodžius, didelius ir mažus
laikrodžius ir žiedus.
K. K. ZEMAITIS,
677 N. Main Str. Montello, Mass.

NUSIPIRK MOSTIES

TAI BUSI GRAŽUS! Ją išdirba
Mentholum Co. Prieš eisiant gult
ištepk veldą mostia per kelis va-
karus, o padarys veldą tyru ir skalsiu
baltu. Toji mostis išima plėmus
raudonus, juodus arba šlaksus ir pra-
šalina visokius spuogus nuo veldo. Kai-
na dežutės 50c. ir \$1.00. Pinigus gultit
siųst ir stampomis.

J. RIMKUS,
P. O. Box 36 Holbrook, Mass.

TEL. BACK BAY 4200
DR. F. MATULAITIS
Office adyros
1-3 P. M. 7-9 P. M.
Gydo visokias ligas
Praktinė Aktyvūs.
419 Boylston St., Boston, Mass.

PIRMO KLESOS
DANTISTAS

Dantis ištraukiami ir pilpil-
domi visai be skausmo, su
geriausiais prietaisais, su
naujų išraimų.

Visą darbą gvarantuojame.

DR. W. T. REILLY

409 Broadway, So. Boston, Mass.

From Borchmeyer St.

Valandos
nuo 9 val. ryto
iki 6 val. vakaro.

Nedėliomis
nuo 10 val. ryto
iki 4 val. vakaro.

Dr. Paul J. Jakmaus
(Jakinavičius)

Pasirūpinkite: Mūsų 7 iki 8 vakaro
849 BROADWAY, C. O. ST. SO. BOSTON.
Tel. 922 S. B.

LD. KALENDORIUS Už 25c